Prosjekt for Fellesgodefinansiering

Verdsarvrådet for Vestnorsk fjordlandskap og Visit Sognefjord AS

Sogn regionråd 19. februar 2021

Prosess og forankring 2018 - 2020

Tidslinje 2018 – 2021

Notat VS
Juni 2018

Prosjektstart
Sept. 2018

Menon/Selmer
Februar 2019

FoU-prosjekt
2020

Forslag
Mars 2021

sognefjord

Vestnorsk fjordlandskap

VRI FoU forprosjekt

jan – juni 2020

AP1 Verknaden på bereevna

AP2 Spesifisering av forvaltningsmodellar

AP3 Avklaring av teknologiske løysingar

WESTERN NORWAY RESEARCH INSTITUTE
VESTLANDSFORSKING

SELMER

sognefjord

Vestnorsk fjordlandskap

NHO Reiseliv

VIRKE

Innovasjon Norge

NASJONAL REISELIVSSTRATEGI

sognefjord

Vestnorsk fjordlandskap

Notat – oppsummering av fellesgodeprosjektet

Del 1: oppsummering per 31.12.2019 (s. 3 -13)

Del 2: oppsummering per 19.11.2020 (s. 14 – 20)

sognefjord

Vestnorsk fjordlandskap

8. Kort om prosessen i 2020

Prosjektet har gjennomført FoU prosjekt finansiert av Regionalt forskingsfond på Vestlandet med avklaring av AP1 *Lokale føresetnader for fellesgodefinansiering* (intervju med aktørar rundt Nærøyfjorden verdsarvpark og Geiranger verdsarvområde), AP2 *Spesifisering av forvaltningsmodellar og lovverk* (samarbeid med Advokatfirmaet Selmer AS), AP3 *Avklaring av teknologiske løysingar* (mobilteknologi, skiltgjenkjenning og satelittbasert teknologi).

Det er utarbeida følgjande rapportar i prosjektet:

2019:

- *Fellesgodefinansiering i reiselivet - fellesgodeproblemer i reiselivet med forslag til finansieringsløsninger* (Menon Economics AS, publikasjon nr. 51/2019, juni 2019)
- *Muligheter for fellesgodefinansiering* (Advokatfirmaet Selmer AS, 7. juni 2019)

2020:

- *Rettslige problemstillinger knyttet til mulige teknologiske løsninger for fellesgodefinansiering* (Advokatfirmaet Selmer AS, rapport 169365-502, 29. mai 2020)
- *Teknologiar til fellesgodefinansiering* (Vestlandsforsking, rapport 4/2020, 29. juni 2020):
- *Notat om muligheter for gjennomføring av "Svalbardmodellen" og miljøgebyr på fastlandet* (Advokatfirmaet Selmer AS, 9. juli 2020)
- *Lokale føresetnader for fellesgodefinansiering i verdsarvområda Geirangerfjorden og Nærøyfjorden* (Vestlandsforsking, Vestlandsforsking-notat nr. 5/2020, 28. september 2020)
- *Prosjekt fellesgodefinansiering – oppsummering* (Advokatfirmaet Selmer AS, notat, 12. oktober 2020)

Vidare er det laga mellom anna følgjande interne notat og presentasjonar i prosjektet:

Notat:

- *Notat om fellesgodefinansiering og reisemålsbidrag*, Visit Sognefjord AS, 16. juli 2018
- *Notat til Forskingsrådet: Fellesgodefinansiering – pilot for uttesting av ulike modellar/løysingar?* (grunnlag for møte med Forskingsrådet september 2019)
- *Fellesgodefinansiering reiseliv ABC* per 24.01.2020
- *Prosjektet for fellesgodefinansiering, oppsummering per 31.12.19 og 19.11.20*

Presentasjonar:

- *Fellesgodefinansiering – oppsummering av rapportane* per 22.05.2019
- *Prosjekt fellesgodefinansiering – presentasjon for Virke og NHO* 16.12.19 og 16.01.20
- *Prosjekt fellesgodefinansiering status* 23.06.2020
- *Presentasjon KLD og NFD* 15.10.2020

I tillegg til arbeidet i styringsgruppa og prosjektgruppa er det mellom anna gjennomført fleire møter med NHO reiseliv, Virke reiseliv, NFD, KLD, Forskingsrådet og Stortingspolitikarar frå Ap, Krf, Sp og V med informasjon og dialog om prosjektet og målet om pilottesting.

sognefjord

Vestnorsk fjordlandskap

- *Skal ikkje vere ein skatt eller avgift* for næringa eller innbyggarar, men eit direkte bidrag frå tilreisande til å ta vare på og legge til rette for besøk i område som opplev høgt press.

- *Skal bidra til miljø og berekraft, aktivt natur- og kulturvern og dei beste opplevingane* for tilreisande og lokalbefolkninga: «det beste for miljøet, lokalsamfunnet og den besøkande» og «ein god stad å bu, ein god stad å besøke»

sognefjord

Vestnorsk fjordlandskap

Prosjektet jobbar no vidare med tre strategiske løp der me ynskjer å informere og involvere NHO reiseliv, Virke, reisemål, kommunar, fylkeskommunar m.fl. breitt nasjonalt, og sjå på moglegheiten for pilottesting i andre aktuelle utsette natur- og kulturområde utanfor verdsarvområda:

- 1) *Utarbeide utkast* til innhald i pilottestinga (inklusiv lovtekstar, forskrifter, forvaltning og argumentasjon)
- 2) *Forankre utkastet* med NFD og KLD for vidare utarbeiding og fremjing av forslag for Stortinget, og implementere av arbeidet i ny, nasjonal reiselivsstrategi (Innovasjon Norge/Regjeringa)
- 3) *Presentere utkastet* for regjeringspartia og dei andre partia på Stortinget

sognefjord

Vestnorsk fjordlandskap

Målsettinga er å få pilottesting på utvalde stader frå 2021/2022. Pilottestinga vil kunne vare i 3-4 år, med tre steg for utvikling, utprøving og etablering av endeleg modell for fellesgodefinansiering:

- 1) *Modell:* utarbeide forslag til modell for pilottesting
- 2) *Testing:* pilottesting for utprøving i verdsarvområde og utvalde pressområde
- 3) *Evaluering:* evaluere, tilpasse og etablere nasjonal modell

Steg 2) *Pilottesting* krev finansiering og organisering av utviklingsarbeid og parallelt FoU-prosjekt for testing, evaluering og modellering. Departementa og Stortinget må vurdere om ein eventuelt ynskjer ein NOU for fellesgodefinansiering parallelt med pilottestinga.

MENON ECONOMICS

RAPPORT

FELLESGODEFINANSIERING I REISELIVET

Fellesgodeproblemer i reiselivet med forslag til finansieringsløsninger

Fantesteinsvatnet tilrettelagt for bevegelseshemmede, Nasjonal turistveg Sognefjellet. ©Foto: Werner Harstad / Stat

MENON-PUBLIKASJON NR. 51/2019

Av Erik W. Jakobsen og Endre Kildal Iversen

NOTAT

Ansvarlig advokat:	Carl E. Roberts
Til:	Visit Sognefjord AS
Fra:	Advokatfirmaet Selmer AS
Dato:	7. juni 2019
Emne:	Muligheter for fellesgodefinansiering

SELMER

Teknologiar til fellesgodefinansiering

Notat i AP3 i prosjektet «Føresetnader for utvikling av pilotverktøy for fellesgodefinansiering» på Oppdrag frå Visit Sognefjord

Guttorm Flatabø, Vestlandsforsking, 2020-0

Ordliste, forkortingar

AIS: Automatic identification system (AIS). «Et automatisk identifikasjonssystem som er innført av FNs sjøfartsorganisasjon IMO for å øke sikkerheten for skip og miljø, og forbedre regulering og overvåking av skipstrafikk».
ANPR: Automatic number plate recognition. Maskinell gjenkjenning av nummeret på bilskilt.
API: Application programming interface. Eit grensesnitt for at dataprogram kan snakka saman.
BI: Business intelligence. Strategiar og teknologi for analyse av forretningsdata.
geofence: Geografisk avgrensa område som er definert digitalt og kan brukast til
geofencing; det at kryssing av området utløyser ei handling. T.d. eit varsel, ei melding, loggføring.
GNSS: Global navigation satellite system. Samleterm for satellittnavigasjonssystem, t.d. GPS.
IMEI: International Mobile Equipment Identity som i formen **IMEISV** inneheld informasjon om både utstyrsprodusent, modell, serienummer og programvareversjon. Når ei eining koplar seg opp mot mobilnettet så blir IMEI eller ev. IMEISV overført.
IMSI: International Mobile Subscriber Identity. Brukt av mobiloperatørane for å identifisere abonnentar.
ITS: Intelligent Transportation Systems.
OBU: On-board unit. Lita datamaskin med GNSS-sensor og/eller andre sensorar som blir plassert i (on board) køyretøy for å overvake dei.

Innleiing

Skattlegging av fellesgoder for tilreisande/turistar er ikkje uvanleg, men i europeisk samanheng er Noreg eitt av landa som ikkje har generell opning for skattlegging, saman med mellom anna Danmark og Island, medan Frankrike og Austerrike er døme på land som har lang tradisjon for skattlegging av turistar.[1]

Fellesgoder blir er brukt om «eit gode brukaren ikkje kan ekskluderast frå», i motsetnad til f.eks. ein privat fornøyelsespark med gjerde rundt. Å ta avgift for bruk av slike fellesgoder te utgangspunkt i prinsippet om brukarbetaling, dvs. at den som brukar er den som skal betale Ei slik avgift vil som regel ikkje gjelde fastbuande fordi dei allereie betaler lokale skattar og avgifter og har eit «eigarskap» til området.

[1] ETOA, «Tourist Tax Rates».

NOTAT

Ansvarlig advokat:	Carl E. Roberts
Til:	Visit Sognefjord AS
Fra:	Advokatfirmaet Selmer AS
Dato:	29. mai 2020
Emne:	Rettslige problemstillinger knyttet til mulige teknologiske løsninger for fellesgodefinansiering
Vår ref.:	169365-502

1 INNLEDNING

Advokatfirmaet Selmer er bedt om å vurdere mulige rettslige skranker for teknologier som kan tenkes å være aktuelle å benytte ved gjennomføringen av fellesgodefinansiering. Våre vurderinger er basert på foreløpig notat "Teknologiar til fellesgodefinansiering" av mai 2020 fra Vestlandsforskning, hvor flere relevante teknologiske løsninger er beskrevet.

Våre konklusjoner er oppsummert i punkt 2. I punkt 4 redegjør vi for potensielle rettslige skranker for bruk av automatisk kjøretøygjenkjenning, mens vi i punkt 5 redegjør for potensielle skranker for bruk av det offentlige mobilnettet for fellesgodefinansiering. I punkt 6 redegjøres det kort for satellittbasert veiprising, som foreløpig er på utredningsstadiet. I punkt 7 går vi kort inn på spørsmål om datauthenting fra enkelte offentlige registre som kan være relevante.

2 KONKLUSJONER

i) De fleste foreslåtte teknologiene vurdert for fellesgodefinansiering i notatet fra Vestlandsforskning, vil trolig kreve lov- eller forskriftshjemmel for å gå klar av begrensninger i personopplysnings- og ekomregelverket. Dette siden det dreier seg om teknologi som muliggjør sporing av privatpersoner i det offentlige rom, dvs. steder som er offentlig tilgjengelige, som stiller strenge krav til rettslig grunnlag. Det antas videre upraktisk å innhente samtykke fra brukerne.

ii) Unntaket er bruk av automatisk skiltgjenkjenning i forbindelse med parkering, hvor Datatilsynet har gitt uttrykk for at automatisk skiltgjenkjenning kan brukes på kommersielle parkeringsplasser, såfremt det er mulig å gjøre opp for seg på stedet, og dersom opplysningene fra skiltgjenkjenningen slettes når man gjør opp for seg. Dette bør kunne videreføres til en ordning der avgiften er begrunnet i formål om fellesgodefinansiering og ikke alene er en kommersiell parkeringsavgift. Tilsvarende synes å være gjort på Island.

SELMER

sognefjord

Vestnorsk fjordlandskap

Masterplan reiseliv Sogn

Sogn regionråd og Visit Sognefjord AS

INNSPELSRUNDE JANUAR - MARS 2021

Tidslinje innspel, høyring og godkjenning 2019 - 2021

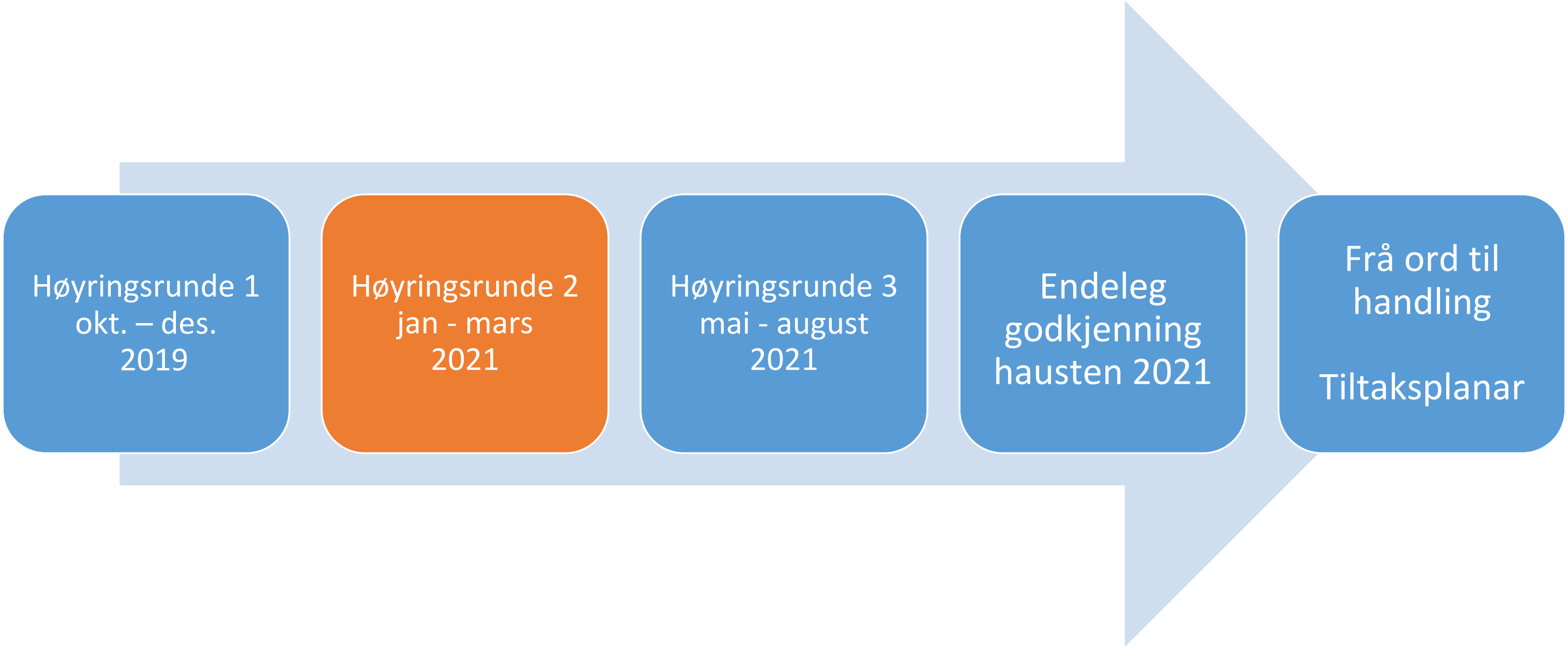

sognefjord

Sluttproduktet

Innovasjon Norge

sognefjord

Mål 2030

Indeks

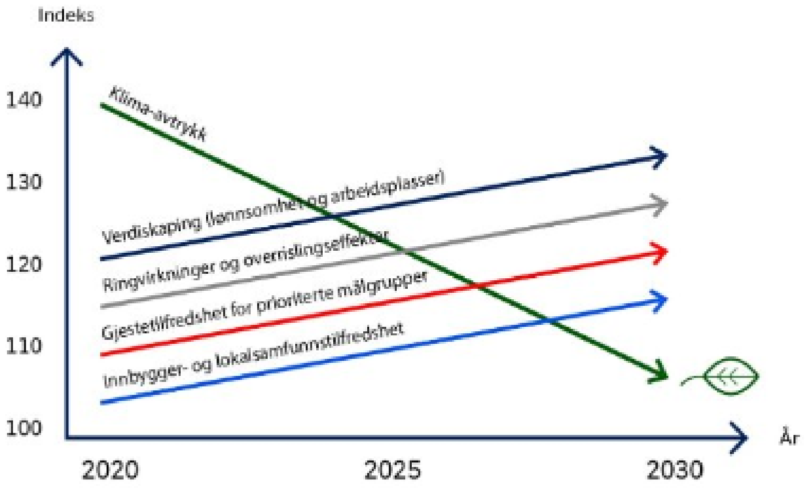

Innovasjon Norge

Ved å ta i bruk de strategiske grepene vil vi:

- Øke verdiskapingen
- Øke ringvirkningene
- Øke gjestetilfredsheten
- Øke innbyggertilfredsheten

mens klimaavtrykket reduseres.

sognefjord

Strategiens mål – må bearbeides

1 **Norsk reiseliv skal øke sin verdiskaping og jobbskaping over hele landet**

a. Vi skal øke det totale reiselivskonsumet med xx kr.

b. Vi skal øke eksportverdien av reiselivskonsumet fra 50 til 75 milliarder.

c. Vi skal øke overrislingseffektene av reiselivet med xx%.

d. Vi skal øke antallet reiselivsrelaterte jobber med x%.

2. **Norsk reiseliv skal bidra til at Norge blir et lavutslippssamfunn**

a. Vi skal redusere klimautslippene i det stedlige reiselivet med 50%.

b. Vi skal være en pådriver for at klimautslippene i transportsektoren går ned.

c. Vi skal ha en størst mulig andel gjester som gir høy verdiskapingseffekt og lavt klimaavtrykk. Avtrykket fra den samlede reiselivsaktiviteten skal reduseres med 10% årlig, fra xxx i 2019, og dette skal måles med Innovasjon Norges klimakalkulator.

3. **Norsk reiseliv skal gi verdi for innbyggerne og berike lokalsamfunnene.**

a. Der reiselivsaktiviteten øker skal også sysselsetting og bosetting øke.

b. Handels- og servicetilbudet i reislivskommuner skal være større enn innbyggertallet tilsier.

4. **Norsk reiseliv skal score så høyt på gjestetilfredshet at betalingsvilje og gjenkjøp øker**

a. Norges «merkevaretracker» skal vise at vi styrker vår posisjon som et mer komplett reisemål for internasjonale målgrupper, der «de røde lysene» for kultur, matopplevelser og gode møter med lokalsamfunnene er blitt grønne.

b. Gjennomsnittverdien for forbruk pr. gjest pr. døgn skal øke med 25%

dun Pettersen

CO2-utslipp fra Norsk reiseliv

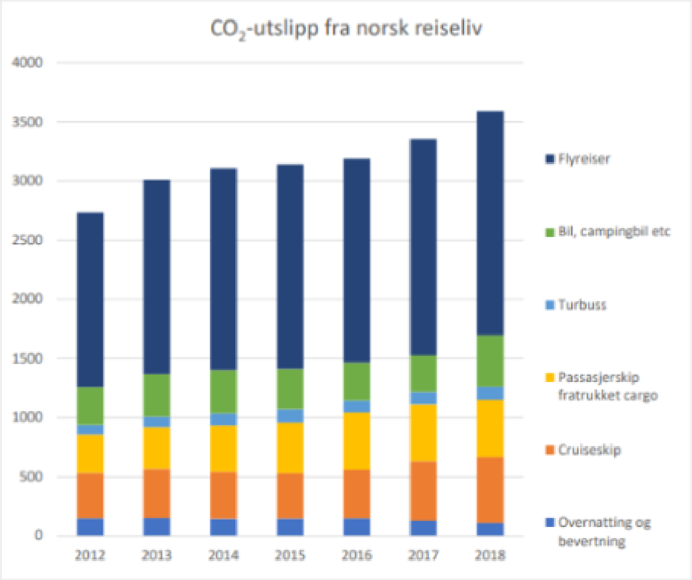

Figur 2. Utlipp av CO_2 knyttet til norsk reiseliv har vokst med 31,4 prosent siden 2012 og var 3,6 millioner tonn i 2018. Alle kilder viser en betydelig vekst, med unntak av utslipp fra overnattings- og bevertningsnæringen selv.

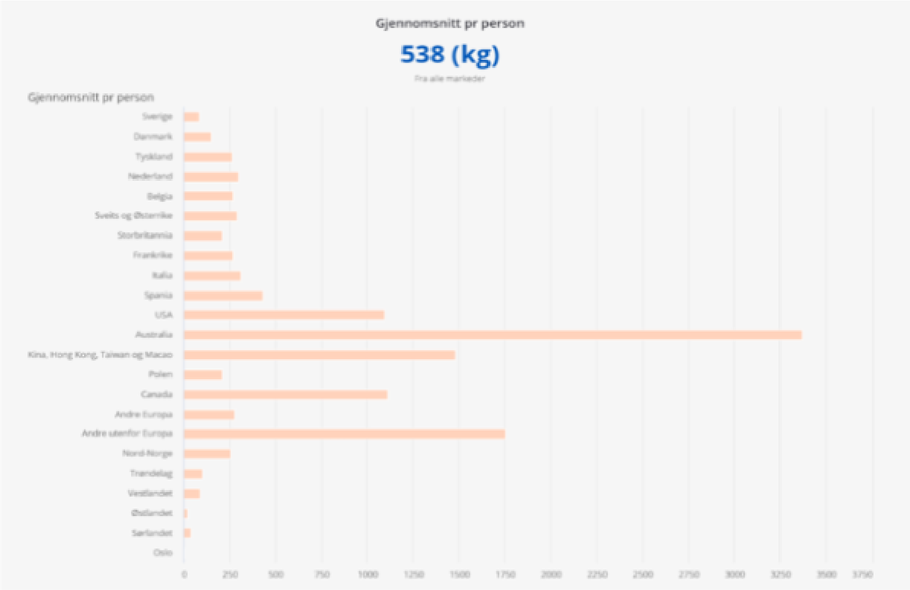

Innovasjon Norge

[IN's utslippskalkulator: https://business.visitnorway.com/no/utslippskalkulator/](https://business.visitnorway.com/no/utslippskalkulator/)

sognefjord

VISJON OG OVERORDNA MÅL

Masterplan for reiselivet i Sogn

- Masterplan for reisemålet Sognefjord er det **overordna styringsdokumentet for alt reisemålsutviklings- arbeidet i Sogn** med tre deler:

  - Del 1 *Strategi*
  - Del 2 *Strategiske innsatsområde*
  - Del 3 *Tiltaksplanar*

- Planen er utarbeidd av Visit Sognefjord på oppdrag frå **Sogn regionråd**.

- Realisering av planen er **avhengig av oppfølging frå kommunane, fylkeskommunen, næringa, verneområda, verdsarvparken og Visit Sognefjord**.

sognefjord

Intensjon

Intensjonen er å forvalte og styrke reisemålet Sognefjorden **til det beste for lokalsamfunnet, miljøet og dei besøkande** ved å utvikle eit berekraftig reisemål som skapar livsgrunnlag for framtidige gene- rasjonar i Sogn etter FN sine berekraftmål saman med Innovasjon Norge og NHO reiseliv sin tilpassing av UNWTO sine prinsipp for berekraftig reiseliv:

«Berekraftig reiseliv tek vare på natur- og kulturverdiane våre, styrkar dei sosiale verdiane og får fram stoltheita i lokalsamfunna våre, utviklar nye arbeidsplassar og sikrar ei verdiskaping som gjer reiselivsnæringa økonomisk levedyktig».

3. Visjon

Reisemålet Sogn skal utviklast etter denne visjonen:

Heile Sogn. Heilt ekte. Heile året.

sognefjord

7. Overordna mål

Reisemålsutviklinga i Sogn skal skape reiselyst og lokal verdiskaping gjennom utvikling av kvalitativt gode reiselivsprodukt, opplevingar og tilstrekkeleg infrastruktur, og regionen skal ha flest mogleg besøkande innanfor definerte tålegrenser heile året som blir lenge, betaler godt, opplev og smaker mykje, forureinar lite og har minst mogleg negativ verknad for natur, kultur og lokalsamfunna ("high yield - low impact" og "sporlaus ferdsel").

1. Reiselivet skal vere ei av dei *fem viktigaste næringane* i alle fjordbygdene i Sogn målt i sysselsetting og omsetnad (verdiskaping)
2. Det skal vere *definerte tålegrenser for besøk* i heile Sogn, og Sogn skal vere fremst i verda på besøksforvaltning og trafikkstyring

3. Reisemålet Sogn skal ha dei *beste klima- og miljøløysingane* i verda
4. Reisemålet Sogn er den *fremste digitale destinasjonen* i verda
5. *Kvalitetsprogram* for opplevingar, overnatting, transport, smak og naturformidling er utvikla med tilgjengelege kvalitetsprodukt knytt til natur, kultur og smak i alle bygdene i Sogn

6. Den svakaste månaden *skal vere minst 50%* av den sterkaste månaden målt i tal besøkande og omsetnad
7. Sysselsettinga og verdiskapinga[2] i reiselivet aukar med *minst 5% i året* i perioden

---

[2] NHO sin definisjon av verdiskaping: lønnskostnadar + overskot

sognefjord

8. Prioriterte strategiar

Kommunane, næringa, verneområda, verdsarvparken og Visit Sognefjord skal samarbeide om følgjande strategiske innsatsområde for å nå dei overordna måla:

1) Utvikle fellesressursane

1. Natur
2. Kultur
3. Infrastruktur

2) Utvikle næringa

1. Aktivitetar, attraksjonar og overnatting
2. Lokal mat og drikke

3) **Utvikle verktøya og rammene**

1. Miljø
2. Teknologi og digitalisering
3. Kompetanse
4. Samarbeid og organisering
5. Profilering, marknadsføring og sal

Dei strategiske innsatsområda er nærare omtala i del 2 *Strategiske Innsatsområde* som igjen legg grunnlaget for del 3 *Tiltaksplanar* i "frå ord til handling" fasen.

sognefjord

STRATEGISKE INNSATSOMRÅDE

- Realisering av planen er **avhengig av oppfølging frå kommunane**, fylkes-kommunen, næringa, verne- områda, verdsarvparken og Visit Sognefjord. Visit Sognefjord (VS) vil alltid vere pådrivar for tiltak i masterplanen, også der andre enn VS er ansvarleg for initiering og gjennomføring.

- Det skal lagast **partnarskapsavtalar mellom VS og alle involverte partnarar i offentleg sektor og næringa** der det vert konkretisert kva aktørane har ansvar for å følge opp, med utgangspunkt i planen.

- **Mål, strategiar og tiltak må tilpassast dei einskilde stadene i Sogn**, og det bør lagast lokale strategiske tiltaksplanar for reiselivet per stad med bakgrunn i masterplanen og lokale utfordringar og moglegheiter.

sognefjord

1.1 Natur

Tiltak	Mål	Strategi	Ansvar	Finansiering	Tid	Måling/Evaluering
HA 1						
HAn						

1.2 Kultur

Tiltak	Mål	Strategi	Ansvar	Finansiering	Tid	Måling/Evaluering
HA 1						
HAn						

sognefjord

Innsatsområde

HA	Mål	Strategi	Tiltak	Ansvar
HA 1: Besøks-forvaltning	Sogn har ei samanhengande god besøks-forvaltning med reiselivstilpassa bruk og vern av naturområda	Lage besøks-forvaltnings-planar og kople reiseliv inn i planane Etablere regionalt friluftsråd Verdisette urørt natur	Etablere faste møteplassar VS og forvaltninga Vurdere felles overordna regional plan for besøksforvaltning Etablering av tålegrenser og måle-system Utfordre kommunane på etablering av regionalt friluftsråd i Sogn Utfordre FN/fylka til vidareføring av modell for verdisetting av urørt natur (ref. grunnlag i VF/NCET)	Ansvar: **Komm.** Deltaking: Forvaltn. VS

Innsatsområde

HA	Mål	Strategi	Tiltak	Ansvar
HA 1: Kartlegging	Avdekke status og moglegheiter	Utarbeide oversikt	Etablere prosjekt for kartlegging	Ansvar: **Komm.** Deltaking: Forvaltn./ org./ foreningar
HA 2: Vern og bruk	Vern gjennom bruk	Nytte og etablere besøksforvaltnings -planar	Samle og nytte eksisterande planar og vurdere behovet for nye planar Nytte verktøya i fellesgodeprosjektet	Ansvar: **Komm.** Deltaking: Forvaltn./ org./ foreningar
HA3: Samspel kultur og næring	Auka samspel kultur - næring innan reiseliv	Kompetanse-heving Mobilisere til Kommersialisering	Utvikle møteplassar, kurs, og seminar Etablere faste felles møtefora for kultur- og næringsaktørar Etablere struktur for oppfølging av idear og utviklingsmoglegheiter	Ansvar: **Komm.** Deltaking: Næringa Kulturakt. VS

sognefjord

Innstsområde

HA	Mål	Strategi	Tiltak	Ansvar
HA 1: Rutetilbod og mobilitet	Betre offentleg og kommersielt rutetilbod, rutekoplingar og miljø-vennlege mobilitets-løysingar i heile Sogn	Påverke til tettare samarbeid mellom fylke, kommunane og reiselivs-næringa Etablere incentiv og krav for miljø-vennlege løysingar og universell design	Identifisere og prioritere utvikling av ruteutfordringar og rutekoplingar (bl.a. kopling sør/nord i Sognefjorden, og til-gjengeleggjere fjordane og bygdene) Etablere tettare samarbeid mellom fylkeskommunen, transportaktørar og næringa Sikre større vekt på reiseliv i RTP og anbodskriterie, inklusiv restriksjonar ut frå tålegrenser og behovsprøving i utsette område Løfte fram sentrale ruter i produkt- og marknadsarbeidet Legge til rette for- og bidra til å utvikle gode og miljøvennlege mobilitets-løysingar med universell design ("Green mobility" – pilotregion)	<u>Ansvar:</u> **VS** <u>Deltaking:</u> Komm. Vestland fylke

sognefjord

HA 2: Informasjon og booking	Felles forenkla informasjon og booking	Påverke til sam- arbeid for å sikre deling av opne data og samordning	Etablere dialog med fylkeskommunen, FN og næringa om strategi for forenkla booking felles billettering Påverke til forbetring av digitale informasjons- og bookingløysingar via t.d. en-tur.no, Google maps m.fl.	Ansvar: **VS** Deltaking: Vestland fylke
HA 3: Vegnett	Betre vegnett heile året	Samarbeid med vegvesenet og kommunane	Kartlegge og prioritere tiltak knytt til vedlikehald, brøyting, rasteplassar, rydding/utsiktspunkt, gang/sykkelveg og informasjon og skilting	Ansvar: **Komm.** Deltaking: Vegves.
HA 4: Hamnene	Betre og meir berekraftige hamner	Etablere og forbetre løysingar for landstraum og avfallshand-tering.	Sikre prosessar for etablering av landstraum, avfallshandtering og tenesteleveranse i hamnene knytt til cruise, rutetrafikk og private farty	Ansvar: **Hamne-vesna** Deltaking: Komm.

sognefjord

HA 5: Lokal-samfunns-utvikling	Betre lokal-samfunn for tilreisande og lokalbefolkning Betre areal- og samfunns-planlegging Etablere eit sterkare kunnskaps-grunnlag om lokalsamfunna	Reiselivsomsyn inn i planverket og forvaltninga Legge til rette for- og utvikle infrastruktur i natur- og kulturområde Gjennomføre lokale undersøkingar	Etablere rutinar for undersøking av verdiskaping og verknadene frå reiselivet Etablere modellar for ABC-planlegging for næringsutvikling i dei kommunale arealplanane og stadsutvikling Etablere standardar for estetisk miljø og visuelt inntrykk ("Sence of place") i samfunnsplanane Kartlegge, prioritere og utvikle felles-godene som informasjon, skilting, parkering, toalett, søppelhandtering/ -sortering, reinhald, tømmestasjonar, ladestasjonar, gjestehamner mm. Tilrettelegging av natur- og kultur- område for besøk og aktivitet som vandring, sykling og kommersielle aktivitetar med vekt på berekraft og universell design Sette av areal til næringsutvikling Etablere samarbeid mellom kommunane og næringa for å sikre bustader for sesongtilsette Etablere ambassadørprogram med lokalbefolkninga	Ansvar: **Komm.** Deltaking: Forvaltn. Hamnev. Næringa VS
HA 6: Service-tilbod	Betre offentlege servicetilbod og beredskap i heile Sogn	Samarbeid mellom kommunane og næringa om utvikling og finansiering	Kartlegging og plan for utvikling Utfordre Stortinget på auka midlar til beredskap i turistkommunar Kopling til prosjektet for felles-godefinansiering	Ansvar: **Komm.** Deltaking: Forvaltn. VS NHO rei. Virke rei.

sognefjord

HA 7: Fellesgode-finansiering	Etablere system for fellesgode-finansiering av utsette natur- og kultur-ressursar	Fellesgode-prosjektet	Pilot og uttesting	Ansvar: **Verdsarv-rådet og Komm.** Deltaking: Forvaltn. Næringa VS

sognefjord

Innsatsområde

HA	Mål	Strategi	Tiltak	Ansvar
HA 1: Samarbeid om aktivitets- og attraksjons-utvikling	Sogn er den sterkaste samarbeids-klynga for reiseliv i Norge	Partnaravtalar om HUB-samarbeid, produktutvikling pakking og felles digital infrastruktur for sal Alle bedriftene er kvarandre sine salspunkt Jobbe for eit breitt forankra nettverks- og/eller ARENA-prosjekt Bygge fyrtårn/konsept der ein tek berekraft "heilt ut" (som t.d. Werfenweng i Østerrike)	Sognefjord Active 365-prosjektet Nettverk, studieturar, og samlingar Initiere større prosjekt for tema og relevante aktørar Utvikling av verktøy for historieforteljing Utvikling av vandring og sykling	Ansvar: **VS** Deltaking: Næringa
HA 2: Fyrtårns-etablering	Auka heilårleg omsetnad i heile Sogn	Utvikle minst ein drivar per stad i Sogn per sesong	Identifisere og utvikle drivarer (til dømes 1000-meteren, Hodlekve, Nærøy- fjorden, Sylvringen, Kongevegen m.fl.)	Ansvar: **VS** Deltaking: Komm. Næringa
HA 3: Akvisisjon	Få inn nye tilbydarar mot nye segment	Proaktivt arbeid mot nye tilbydarar	Kartlegging og oppsøkande verksemd Kopling mellom aktørar Etablere gode rammehøve for etablering	Ansvar: **Komm.** Deltaking: VS IN m.fl.

Innsatsområde

HA	Mål	Strategi	Tiltak	Ansvar
HA 1: Lokalmat på menyen	Nasjonalt- og internasjonalt anerkjende serveringsstader som serverer lokal mat og drikke med høg kvalitet	Etablere nettverk mellom produsentar og reiselivsnæringa	Lokalmatprosjektet	Ansvar: Komm. Deltaking: Produs. Næringa VS
HA 2: Utvikle verdikjeda	Produsentar og leverandørar med høg kvalitet	Mobilisere til nye lokale verdikjeder Etablere distribusjons-løysingar for lokalmat	Temasamlingar Studieturar Samarbeidsfora	Ansvar: Komm. Deltaking: Produs. Næringa
HA 3: Utvikle besøkspunkt	Kommersielle besøkspunkt med høg kvalitet heime hjå produsentane	Aktørutvikling og kopling mellom produsent og reiseliv	Kartlegging Bistand til å utvikle forretningsmodellar Etablere lokalmatprofil for Sogn	Ansvar: Komm. Deltaking: Produs. Næringa VS

sognefjord

Innsatsområde

HA	Mål	Strategi	Tiltak	Ansvar
HA 1: Miljøsertifi-sering og miljøpolicy	Alle kommunane, medlemsbedriftene i Visit Sognefjord og arrangementa i Sogn er miljø-sertifiserte og/eller utviklar miljøpolicy Sogn vert brukt som døme på eit berekraftig reisemål nasjonalt og internasjonalt	Jobbe aktivt med eiga sertifisering og etablering av miljø-policy Bygge opp lokal kompetanse Legge til rette for delingsforum og informasjon	Mobiliseringsmøter Fellesopplegg og kurs Utvikle rettleiarar Informasjonstruktur	Ansvar: **VS** Deltaking: Komm. Næringa

HA 2: Sertifiserte turoperatørar	Næringa har dei strengaste krava til berekrafts-sertifisering av turoperatørar i bransjen	Utvikle kravsspesi-fikasjonar Jobbe med å retteleie og utvikle turoperatørane	Etablere utviklingsprosjekt for turoperatørane	Ansvar: **VS** Deltaking: Næringa IN
HA 3: Kommunisere berekraft og samfunns-ansvar	Sogn er kjent som ein av dei mest berekraftige reisemåla i Noreg	Opplæring, motivasjon og informasjon internt i næringa og eksternt	Motivere til felles innsats i næringa Etablere PR og informasjonsarbeid	Ansvar: **VS** Deltaking: Komm. Næringa
HA 4: Kortreiste besøkande	Reisande frå Europa skal utgjere minst 80% av dei til-reisande om sommaren og minst 50% om vinteren	Vektlegging av produktutvikling og marknadssatsing retta mot Europa og Norge	Marknadsføring i VN, FN, VS og reiselivsnæringa Formidle kunnskap om kundebehova i utvelde Europeiske marknadssegment	Ansvar: **VS** Deltaking: Næringa FN, VN
HA 5: Auka opphaldstid	Minst 50% av dei tilreisande skal bu i Sogn i minst 5 døgn	Produktutvikling, marknadsføring og informasjonsløysingar som vektlegg lenger opphald i Sogn	Marknadsstrategi VS Turistinformasjons- løysingar og digital infrastruktur SA365 Vertskapsopplæring	Ansvar: **VS** Deltaking: Næringa

HA 6: Involvere lokal-befolkninga	Involvere lokal-befolkninga og gjestene og styrke omdømme i lokalsamfunna	Etablere rutinar for undersøkingar, møteplassar og formidling	Etablere rutinar for undersøkingar av gjestetilfredsheit og innbyggarane sine haldningar. Etablere fysiske og digitale møteplassar for dialog og informasjon Etablere ambassadørprogram for lokalbefolkninga	Ansvar: **Komm.** Deltaking: VS Næringa
HA 7: Redusere globale klima-utslepp	Bidra til reduserte klima utslepp	Aktiv påverknad for regionale, nasjonale og internasjonale reguleringar, regelverk og utsleppskrav.	Dialog via NHO og Virke, og direkte mot dep. og politisk Påverke krav og incentive for miljø i anbodsreglar.	Ansvar: **VS** Deltaking: Komm. Fylkesk. NHO rei. Virke rei.

Innsatsområde

HA	Mål	Strategi	Tiltak	Ansvar
HA 1: Digitale opplevingar	Fremst i bruk av digital opplevings-utvikling	Etablere satsing på digital opplevings-utvikling Utvikle sterke fag-miljø i skjerings-punktet mellom teknologi og reiseliv	Kartlegging Kopling mellom teknologimiljø og reiselivsaktørane Kurs og opplæring	Ansvar: **Komm.** Deltaking: VS Næringa IN m.fl.
HA 2: Digital infrastruktur	Fremje styrings-system og data-kvalitet for reise-målsutvikling og besøksforvaltning	Etablere felles, regional digital infrastruktur for innhenting av kundedata, monitorering og styring med tydeleg eigarskap og delings-struktur	Kartlegging og analyse av behov og moglegheiter Etablere samanhengande, digitale løysingar for brukarbetaling og administrasjon av fellesgode og trafikkstyring Vurdere utvikling av eventuell app-løysing og bruk av 5G sensorer for trafikkmåling i sanntid (evt. pilot med t.d. Telenor?)	Ansvar: **Komm.** Deltaking: VS Næringa IN m.fl.

sognefjord

Innsatsområde

HA	Mål	Strategi	Tiltak	Ansvar
HA 1: Opplæring	Sogn har dei fremste kunn-skapssystema i landet innan reiselivs- og reisemåls-utvikling, og formidling	Utvikle eigne- og bruke eksisterande opplæringssystem	Eigne kurs i Motimate (VS og næringa), bruk av eksisterande kurs (t.d. via IN) innan t.d.: Produkt- og tenesteutvikling, Forretningsmodellutvikling, Digitalt sal og marknadsarbeid, Miljøsertifisering og berekraft, Samfunnsansvar, Produkt- og opplevingsutvikling, Samspel kultur- og næring, og Vert-skapsrolla	Ansvar: **VS** Deltaking: Komm. IN m.fl.
HA 2: Standardar	Sogn har dei fremste systema og standardane i Norge for utvikling og kvalitetssikring av reiselivsnæringa	Etablere krav til kvalitet, miljøomsyn, lokalsamfunns-kopling, kompetanse-heving og formidling for deltaking i utviklings- og marknadsarbeid.	Etablere krav og system i SA365-prosjektet. Utarbeide eigne standardar og retningslinjer for t.d. produkt-utvikling, berekraft, marknads-førings-/ salsarbeid og vert-skapsrolla (t.d. akkreditering av "natur- og kultur"- vertar, ref. "Park- Rangers") Rutinar for kvalitetssikring via Varde og/eller eigne/andre ordningar	Ansvar: **VS** Deltaking: Næringa Forvaltn.

sognefjord

HA 3: Rekrutt-ering	Auka rekruttering til næringa Reiseliv vert opplevd som ein meir attraktiv karriereveg for unge fastbuande og tilflyttarar	Samarbeid med skulane, vidaregåande utdanning og næringa	Etablere program for samarbeid og rekruttering Bidra til internasjonalt mang-fald og integrering av nye innbyggjarar og arbeidstakarar	Ansvar: **Komm.** Deltaking: Skulane Næringa VS
HA 4: Kunnskaps-utvikling	Etablere fakta-grunnlag for kunnskapsbasert utvikling av reiselivet	Måle og formidle samla verdiskaping og berekraft frå alle deler av reiselivet FoU satsingar	Verdiskapings- og berekrafts-undersøkingar kvart 3. - 4. år., inklusiv gjesteundersøkingar, bransjeundersøkingar og lokal-befolkningsundersøkingar Kontinuerleg vurdere og etablere relevante FoU-prosjekt	Ansvar: **VS** Deltaking: Komm. Næringa FoU-akt.

sognefjord

Innsatsområde

HA	Mål	Strategi	Tiltak	Ansvar
HA 1: Samarbeid i Sogn	Sterkare reiselivs-utvikling i Sogn og auka nærings- og produktutvikling Sogn har det beste støtteapparatet for å bidra til vidare-utvikling og innovasjon i reiselivet	Samarbeid mellom VS, næringa, næringsnettverket og kommunane Auke ressurs-tilgongen til reiselivssatsinga og nærings-utviklinga Etablere faste møteplassar og nettverk	Forankre reiselivet i planar og forvaltning Konkretisere og finansiere felles prosjektsatsingar Vidareføre møtefora med kommuneplanleggarene Fast møteplass i nærings-nettverket Gjennomføre faste, årlege møte med kommunestyra og regionrådet Legge til rette for fleire møteplassar, og stimulere til meir kopling og sam-arbeid mellom aktørar i Sogn (t.d. "hjelpesenter" og "tenke-tankar") Utvikle nye servicetilbod retta mot reiselivet, og etablere gode støttesystem for næringa med spiss-kompetanse på innvoasjon i reiselivet	Ansvar: **Komm.** Deltaking: VS Næringa
HA 2: Regionalt samarbeid	Sterkare regional utvikling mellom reisemåla	Samarbeid med andre reisemål, kommunar og regionråd	Konkretisere og finansiere felles tiltak, prosjekt-satsinger og samarbeids-avtalar, t.d. konkrete produkt, reiseruter og "Best of the Fjords"-samarbeidet	Ansvar: **VS** Deltaking: Komm. Næringa
HA 3: Reiselivs-organisering	Sterkare reiselivs-utvikling nasjonalt	Samarbeidsa-avtalar mellom VS, FN og VN	Faste møter med FN og IN Deltaking i VN sitt strategisk råd	Ansvar: **VS**

Innsatsområde

HA	Mål	Strategi	Tiltak	Ansvar
HA 1: Profil	Sognefjorden har ein tydeleg og godt kjent profil i marknaden	Utvikling av profil og merkevarestrategi som reisemål og region	Merkevareprosjektet initiert av kommunane Utvikle verdiar, strategiar, innhald og "Tone of voice" for marknadsføring og historieforteljing for Sogn som reisemål	Ansvar: **Komm. og VS** Deltaking: Næringa
HA 2: Digital marknads-strategi	Optimal utnytting av digitale løysingar i utviklings- og marknads arbeidet Utvikle den mest komplette digitale distribusjonen i Norge	Lage digital marknadsstrategi for VS og Sogn Utvikle konkurr-ansefortrinn ved sentralisert inn-samling og deling av kundedata Kundetilpassa fysisk og digital turistinformasjon	SA365-prosjektet Utnytte alle aktuelle kanalar for digital marknadsføring og innhaldsdistribusjon via eigne og andre sine kanalar (bl.a. Må få AirBnb, Google, Trip Advisor m.fl. til å bli gode på Sognefjord og våre produkt. Utvikle strategi for å handtere bloggers, instagrammers og influencers o.l.) Etablere felles sals- og bookingløysing med strategi for OTA-styring Etablere system for digital turistinformasjon med HUB-ar, bedriftspakker, ubemanna TI, "Sognapunkt" og digital TI Felles innhaldsdatabase for heile Sogn (bilde, film, tekst mm.) Etablere rutinar og system for innhenting av kundedata (CRM/HubSpot)	Ansvar: **VS** Deltaking: Næringa Komm.
HA 3: Bransje-	Sognefjorden er det føretrukne reisemålet i Fjord	Digital marknads-strategi	HubSpot/Inbound MF og automatisering	Ansvar: **VS**

sognefjord

HA 4: Forbrukar-marknaden (B2C)	Sognefjorden er det føretrukne reisemålet i Fjord Norge for natur, kultur og bere-kraftsorienterte tilreisande	Digital marknads-strategi Utvikle innhalds- og kampanje- strategiar Frå opne marknadar til målretta nisjer	SoMe Web (VS, FN, VN, andre) FN/VN kampanjar Partnerskap næringa/reisemål	Ansvar: **VS** Deltaking: Næringa
HA 5: Cruise-marknaden	Fremst i Norge på berekraftig cruiseturisme	Cruise med låge utslepp, høg lokal verdiskaping, lang liggetid, heile året. Mottaksstyring	Innsal mot agentar og rederi Vidareutvikle incentiv og retningslinjer for dei mest berekraftige cruiseskipa (cruise, eksursjonscruise og superyachts)	Ansvar: **Hamnev, Flåm CH** Deltaking: Forvaltn.K omm. VS
HA 6: Forretnings-marknaden (MICE)	Sognefjorden er den føretrukne distriktsregionen for MICE-kunder i Norge	Nettverk, utvikling og sal for å auka verdiskaping i næringa med vekt på sept. - mai	Vidareføring av MICE365- prosjektet med felles nettverksbygging, marknadsførings-/salsarbeid og DMC-samarbeid	Ansvar: **VS** Deltaking: Næringa

sognefjord

71 nord

Norges tøffeste kjendis

sognefjord

sognefjord

Ståle Brandshaug

Reiselivsdirektør/CEO

Visit Sognefjord AS

+47 90961179

stale@sognefjord.no

www.sognefjord.no

www.facebook.com/VisitSognefjord